

Notitie: Advies quotum bijvangstregeling 2025 – 2027

Paul Wijmans, Sportvisserij Nederland

21 oktober 2024

Inleiding en achtergronden

Sportvisserij Fryslân huurt het schubvis visrecht van de gehele Friese Boezem. In 2006 is tussen Sportvisserij Fryslân en de Friese Bond van Binnenvissers een bijvangstregeling afgesproken. Deze regeling is een handreiking van de sportvisserij aan de beroepsvisserij. Beroepsvissers mogen met ingang van het seizoen 2006-2007 bijgevangen snoekbaars behouden en ontvangen hiervoor jaarlijks een quotum. Het quotum wordt vastgesteld door Sportvisserij Fryslân en wordt door de Friese Bond van Binnenvissers verdeeld over de beroepsvissers die bij de bond zijn aangesloten en vissen in de Friese Boezem (de laatste drie jaar waren 12 beroepsvissers actief, waarvan er 11 meededen aan de bijvangstregeling).

In 2006 is het quotum vastgesteld op 14.000 kg, wat neer komt op een maximale beroepsmatige onttrekking van circa 1 kg/ha. Zowel in de visserij met fuiken als met dobbers mocht bijgevangen snoekbaars met in achtname van dit quotum en het deelquotum van iedere beroepsvisser worden behouden. Vanwege een sterke daling in de snoekbaarspopulatie (vanuit de KRW-monitoring) en een daling in de vangsten van beroepsvissers, is het quotum met ingang van het seizoen 2016-2017 verlaagd naar 10.000 kg (circa 0,7 kg/ha). Tevens is vanaf het seizoen 2016-2017 de dobbervisserij uitgesloten van de bijvangstregeling. Bij de visstandbeheercommissie (VBC) zijn nadien geen (verplichte) meldingen over de dobbervisserij binnen gekomen en beroepsvissers hebben aangegeven vanaf dat moment ook niet meer met dobbers te hebben gevist. Verder is op 1 januari 2017 een maximummaat voor snoekbaars van 70 cm ingevoerd voor zowel sport- als beroepsvisserij. In 2019 bleek dat de snoekbaarsstand weer toe is genomen naar min of meer het 'oude' niveau van voor 2015. Omdat het quotum niet werd vol gevist, is besloten om het quotum van 10.000 kg te handhaven.

Deze notitie beschrijft de ontwikkelingen in de visstand naar aanleiding van de visstandbemonsteringen in de Friese Boezem en geeft een overzicht van de (bij)vangsten van beroepsvissers, in het bijzonder voor wat betreft de snoekbaars. Daarnaast volgt een advies over de bijvangstregeling en bijbehorend quotum met ingang van seizoen 2025-2026.

Visstand

Het Wetterskip Fryslân laat periodiek de visstand van een deel van haar wateren onderzoeken. Vanuit de KRW geldt namelijk de plicht om te visstand in de KRW wateren ten minste één keer per zes jaar te monitoren. Tot en met 2018 liet Wetterskip Fryslân iedere drie jaar een vrij uitgebreid onderzoek naar de visstand uitvoeren op verschillende wateren. Vanaf 2019 is Wetterskip Fryslân dit jaarlijks gaan doen met enkele wateren per jaar. In deze notitie worden enkel de KRW bemonsteringen van de grote(re) boezemwateren van meer dan circa 100 ha meegenomen. Het totale oppervlak van de Friese Boezem is circa 14.000 ha.

In 2022 zijn het Bergumermeer (464 ha) en het Slotermeer (1.107 ha) bemonsterd. In 2023 is het Tjeukemeer (2.088 ha) en de Grootte Wielen (110 ha) bemonsterd. De totale hoeveelheid bemonsterd areaal in 2022 en 2023 bedroeg ongeveer 3.737 ha, ofwel bijna 27% van de totale Friese Boezem. De bemonsterde wateren behoren tot het KRW-type M14 (boezemmeren).

In onderstaande tabellen zijn de bestandsschattingen van de totale visstand, snoekbaars totaal en snoekbaars groter dan 40 cm weergegeven voor de wateren die 2022 en 2023 zijn bemonsterd. Voor het Bergumermeer, het Slotermeer en het Tjeukemeer geldt dat hier langlopende reeksen van bemonsteringen voorhanden zijn. Vanaf ten minste 1998 is in deze wateren de visstand 4-5 keer bemonsterd. De Grootte Wielen zijn vanaf 2009 iedere 3-6 jaar bemonsterd.

Boezemmeren

De in 2022 en 2023 bemonsterde boezemmeren geven een wisselend beeld van de totale biomassa vis en de hoeveelheid aangetroffen snoekbaars.

Op het Bergumermeer neemt de totale visbiomassa door te jaren heen gestaag af, terwijl de hoeveelheid snoekbaars procentueel zelfs nog sneller afnam. Waar in 1998 het percentage snoekbaars nog 8,6% bedroeg, was dit in 2022 gedaald tot 2,3%. Ook op het Slotermeer is de visstand flink afgenomen, vooral in de periode 2012-2015. De hoeveelheid snoekbaars is ook afgenomen, maar blijft procentueel vrij stabiel rond de 10-12%.

In het Tjeukemeer en de Grootte Wielen vertoont het visbestand flinke schommelingen, maar is (vanaf 2006) wel constant hoog (300 of meer kg/ha). Het snoekbaarsbestand in beide gebieden ligt vrij constant rond de 10% (ca 8-12%).

Bergumermeer		464	ha			
	Totaal (kg/ha)	Sb totaal (kg/ha)	Sb totaal (%)	Sb >40 cm (kg/ha)	Sb >40 cm (%)	Sb totaal / Sb >40 cm (%)
1998	422,0	36,3	8,6	26,2	6,2	72,2
2006	254,4	20,0	7,9	16,6	6,5	83,0
2012	203,9	14,4	7,1	11,9	5,8	82,6
2018	193,3	5,1	2,6	1,9	1,0	37,3
2022	180,6	4,1	2,3	2,8	1,6	68,3

Slotermeer		1.107	ha			
	Totaal (kg/ha)	Sb totaal (kg/ha)	Sb totaal (%)	Sb >40 cm (kg/ha)	Sb >40 cm (%)	Sb totaal / Sb >40 cm (%)
1998	419,5	27,9	6,7	18,7	4,5	67,0
2012	434,3	54,6	12,6	45,6	10,5	83,5
2015	263,7	26,0	9,9	15,4	5,8	59,2
2022	230,8	27,6	12,0	25,2	10,9	91,3

Tjeukemeer		2.088	ha			
	Totaal (kg/ha)	Sb totaal (kg/ha)	Sb totaal (%)	Sb >40 cm (kg/ha)	Sb >40 cm (%)	Sb totaal / Sb >40 cm (%)
1998	307,9	27,3	8,9	21,1	6,9	77,3
2006	292,4	14,6	5,0	11,3	3,9	77,4
2018	433,4	48,5	11,2	41,5	9,6	85,6
2023	375,6	39,9	10,6	31,9*	11,8*	80*

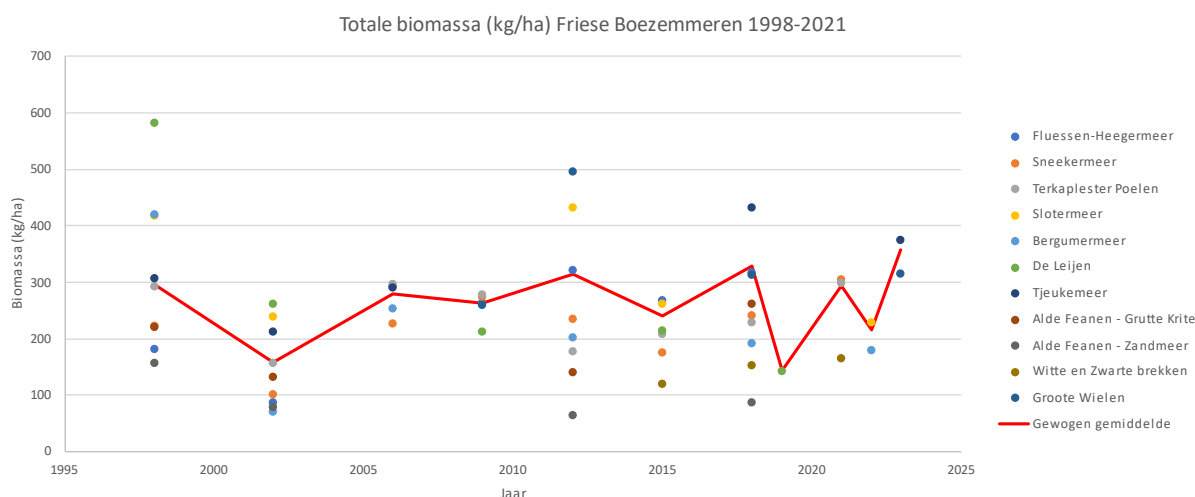
* info ontbreekt, daarom is tijdelijk uitgegaan van een percentage van 80% en teruggerekend

Groote Wielen		110	ha			
	Totaal (kg/ha)	Sb totaal (kg/ha)	Sb totaal (%)	Sb >40 cm (kg/ha)	Sb >40 cm (%)	Sb totaal / Sb >40 cm (%)
2009	260,0	31,3	12,0	27,2	10,5	86,9
2012	496,8	49,3	9,9	42,6	8,6	86,4
2018	314,4	31,3	10,0	26,1	8,3	83,4
2023	316,0	25,0	7,9	21,3*	6,7*	85*

* info ontbreekt, daarom is tijdelijk uitgegaan van een percentage van 85% en teruggerekend

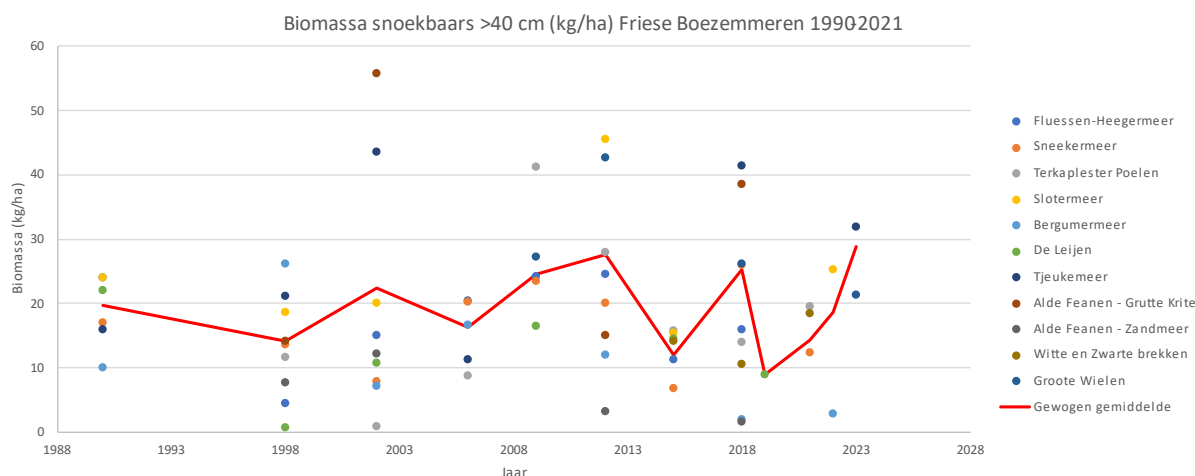
Het is belangrijk om aan te merken dat de verschillen in totale biomassa en biomassa snoekbaars tussen wateren, maar ook tussen jaren aanzienlijk (kunnen) zijn. Visstandonderzoek is geen exacte wetenschap en om uitspraken te doen over de visstand is het belangrijk om ook goed te kijken naar langjarige trends van verschillende wateren in de Friese Boezem.

In grafiek 1 is de totale biomassa (kg/ha) van verschillende Friese Boezemmeren tussen 1998 en 2023 gepresenteerd. Deze wateren zijn in de periode 1998-2023 allemaal ten minste twee keer, maar in de meeste gevallen vier tot zeven keer bemonsterd. De Friese Boezemmeren zijn in totaal bijna 11.000 ha (bijna 80% van het totale oppervlakte van de Friese Boezem). Het gewogen gemiddelde, waarbij rekening is gehouden met de oppervlakte van de betreffende Friese Boezemmeren, geeft de ontwikkeling van de biomassa van de afgelopen drie decennia weer.

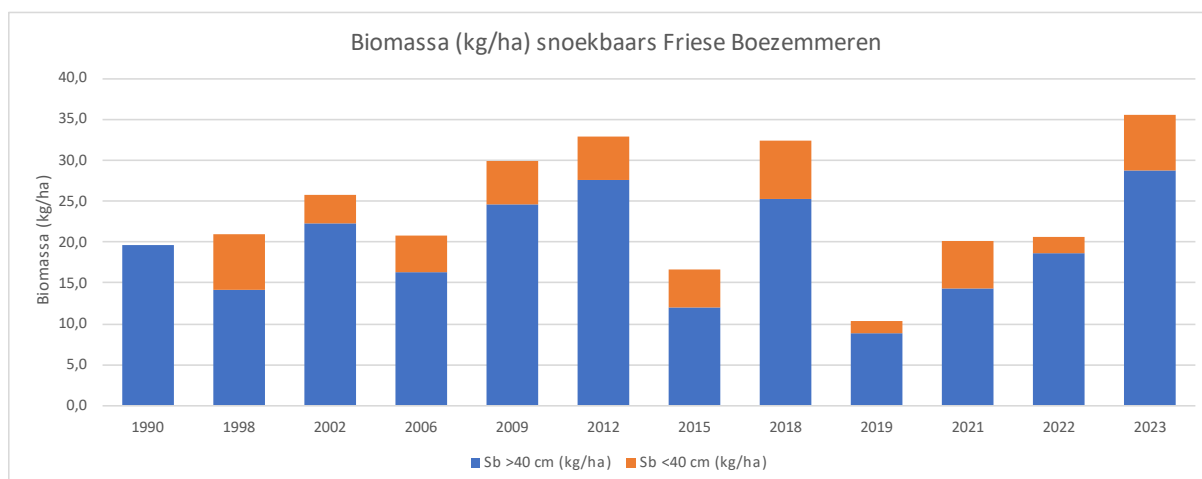
Grafiek 1: Totale biomassa (kg/ha) van verschillende Friese Boezemeren tussen 1998 en 2023. NB in 2019 is het gewogen gemiddelde slechts gebaseerd op één water (De Leijen). In 2021 ging het om slechts drie wateren. In 2022 en 2023 ging het ieder jaar om slechts twee wateren.

In 2015 liet de visstandbemonstering een sterke daling van de snoekbaarsstand zien. In grafiek 2 wordt de biomassa snoekbaars groter dan 40 cm gepresenteerd voor de periode 1990-2021. Te zien is dat – na een sterke daling in 2015 – het snoekbaarsbestand van exemplaren van meer dan 40 cm in 2018 weer min of meer op het niveau zat van de laatste drie decennia. Voor de jaren daarna, 2019-2023, geeft deze grafiek waarschijnlijk een vertekend en onjuist beeld van de werkelijke situatie van de Friese Boezem. In deze jaren zijn jaarlijks slechts 1-3 wateren bemonsterd waardoor geen harde conclusies m.b.t. de snoekbaarsstand kunnen worden getrokken.

Grafiek 2: Biomassa (kg/ha) snoekbaars groter dan 40 cm van verschillende Friese Boezemeren tussen 1990 en 2023. NB in 2019 is het gewogen gemiddelde slechts gebaseerd op één water (De Leijen). In 2021 ging het om slechts drie wateren. In 2022 en 2023 ging het ieder jaar om slechts twee wateren. Gegevens van 2023 gebaseerd op een tijdelijke aanname.

In grafiek 3 is de totale biomassa aan snoekbaars van 1990 t/m 2023 gepresenteerd. Hierbij is een verdeling gemaakt tussen snoekbaars kleiner en groter dan 40 cm. Voor 1990 was alleen data van snoekbaars groter dan 40 cm beschikbaar. In 2015 is het bestand aan snoekbaars ongeveer gehalveerd ten opzichte van 2012. Vervolgens is dit bestand in 2018 weer bijna verdubbeld en terug op niveau. Ook was het aandeel snoekbaars kleiner dan 40 cm de afgelopen 20 jaar niet zo groot geweest als in 2018. Voor de periode 2019-2023 geldt zoals eerder aangegeven dat de afzonderlijke jaren geen volledig beeld geven van de gehele Friese Boezem.

Grafiek 3: Biomassa (kg/ha) snoekbaars groter en kleiner dan 40 cm in de Friese Boezemmeren. Dit is een gewogen gemiddelde van de verschillende in grafiek 1 en 2 gepresenteerde Friese Boezemmeren die door de jaren heen zijn bemonsterd. NB in 2019 is het gewogen gemiddelde slechts gebaseerd op één water (De Leijen). In 2021 ging het om slechts drie wateren. In 2022 en 2023 ging het ieder jaar om slechts twee wateren. Gegevens van 2023 gebaseerd op een tijdelijke aanname.

Vangsten beroepsvissers

In tabel 1 is het quotum en de vangst van snoekbaars van 2006 t/m 2024 weergegeven. Van 2006 t/m 2016 bedroeg het quotum 14.000 ton. Door verdelingen van de Friese Bond van Binnenvissers onder haar leden (beroepsvissers), is het totale quotum soms in de praktijk iets lager geworden dan het toegestane. Met ingang van het seizoen 2016-2017 is het quotum verlaagd naar 10.000 ton. Een seizoen loopt overigens van 1 juni t/m 28 februari.

Tabel 1: Quotum voor de bijvangst van snoekbaars en vangst door beroepsvissers.

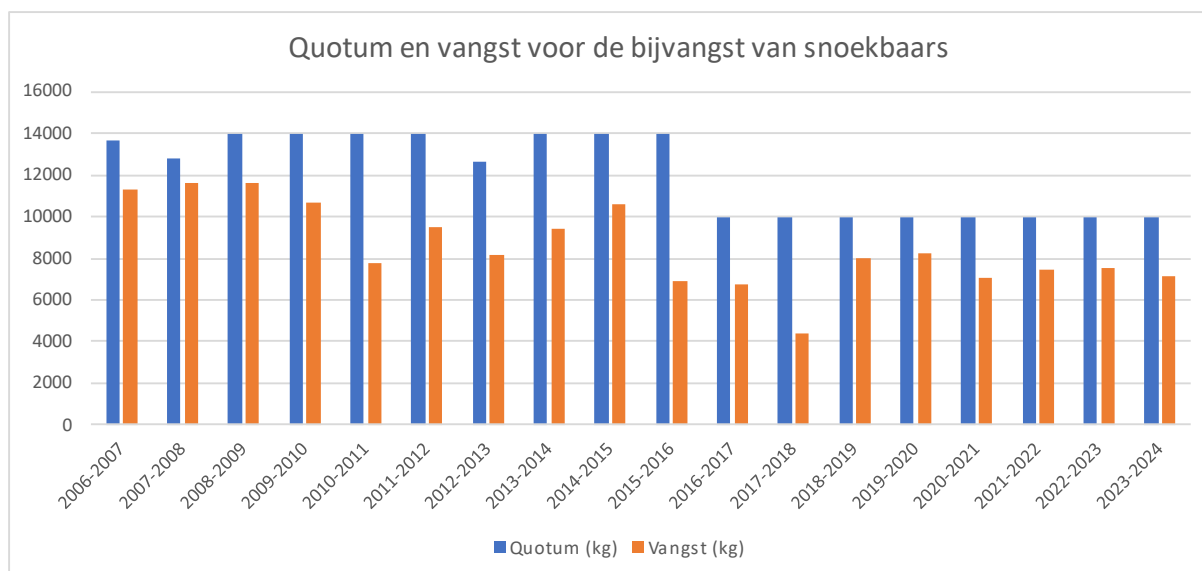
Seizoen	Quotum (kg)	Vangst (kg)	Percentage van quotum
2006-2007	13.700	11.333	83
2007-2008	12.800	11.626	91
2008-2009	14.000	11.656	83
2009-2010	14.000	10.708	76
2010-2011	14.000	7.743	55
2011-2012	14.000	9.498	68
2012-2013	12.650	8.130	64
2013-2014	14.000	9.390	67
2014-2015	14.000	10.572	76
2015-2016	14.000	6.881	49
2016-2017	10.000	6.746	67
2017-2018	10.000	4.357	44
2018-2019	10.000	8.028	80
2019-2020	10.000	8.249	82
2020-2021	10.000	7.048	70
2021-2022	10.000	7.481	75
2022-2023	10.000	7.520	75
2023-2024	10.000	7.161	72

In grafiek 4 zijn de quota en vangsten voor de bijvangst van snoekbaars door beroepsvissers van 2006 t/m 2024 weergegeven. In de achttien jaar dat de bijvangstregeling van kracht is, is het quotum nog nooit vol gevist. In 2015-2016 daalde de snoekbaarsvangst vrij abrupt met bijna 40%. Na dit jaar is het quotum verlaagd van 14 naar 10 ton. 2015-2016 lijkt een dieptepunt te zijn geweest in de snoekbaarsstand en –vangst. Ook vanuit de KRW monitoring was een duidelijk dip in de biomassa aan snoekbaars zichtbaar in 2015. Omdat in de jaren daaromheen geen monitoring is uitgevoerd, is niet te zeggen of 2015 ook echt het dieptepunt was, maar aan de vangsten te zien lijkt het daar wel op. In 2016-2017 is namelijk de dobbervisserij afgeschaft als onderdeel van de bijvangstregeling. De laatste seizoenen werd met de dobbervisserij tussen de circa 900 en 2.500 kg snoekbaars bijgevangen. Bij gelijkblijvende omstandigheden was in 2016-2017 dan ook een daling in de snoekbaarsvangst verwacht.

Met ingang van 1 januari 2017 is een maximummaat van snoekbaars van 70 cm ingevoerd. Ook dit heeft invloed gehad op de bijvangst van snoekbaars door beroepsvissers. Uit grafiek 7 en tabel 2 blijkt dat maximaal 3% van de aantallen gevangen snoekbaars groter dan 80 cm was. 18 tot 31% van het totaal aantal gevangen snoekbaars bestond uit exemplaren van 60 tot 80 cm. Op basis van gewicht wordt het aandeel gevangen snoekbaarsen groter dan 70 cm geschat op 20-30%. Er van uit gaande dat de vangstinspanning (aantal fuiknachten) door de jaren heen min of meer gelijk is gebleven – wat overigens een grote aanname is – was door de invoering van de maximummaat vanaf het seizoen 2017-2018 een daling van de snoekbaarsvangst door beroepsvissers van 20-30% te verwachten. In tabel 1 en grafiek 6 is deze verwachte daling door de in het seizoen 2017-2018 ook duidelijk zichtbaar.

Des te opvallender is de sterke stijging (bijna een verdubbeling) van de bijvangst van snoekbaars in het seizoen 2018-2019. Van 2020 t/m 2024 zijn de totale snoekbaarsvangsten vrij stabiel en liggen tussen de grofweg 7 en 7,5 ton, ofwel 70 tot 75% van het totale toegestane quotum. In het laatste visseizoen ving één beroepsvisser meer dan 90% van zijn deelquotum. In de drie seizoenen daarvoor was dit steeds drie beroepsvissers per jaar. Sinds het seizoen 2020-2021 is het aantal beroepsvissers dat minder dan 60% van hun deelquotum ving jaarlijks afgenomen van 6 vissers naar 3 vissers in seizoen 2023-2024.

Zonder de afschaffing van de bijvangstregeling voor de dobbervisserij en instelling van de maximummaat van snoekbaars van 70 cm, hadden naar alle waarschijnlijkheid veel meer beroepsvissers hun deelquotum geheel of grotendeels gevangen.

Grafiek 4: Quotum en vangst voor de bijvangst van snoekbaars door beroepsvissers van 2006 t/m 2024.

Gevangen snoekbaars – lengte en klassen

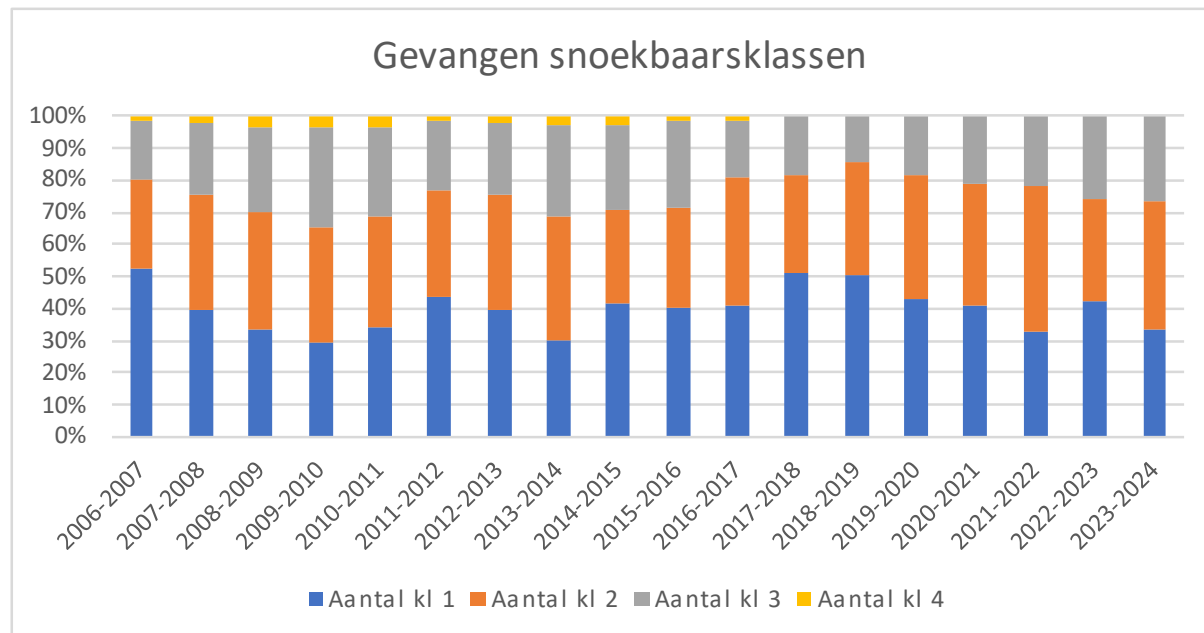
De beroepsvissers hanteren verschillende lengteklassen voor snoekbaars. Op basis van deze lengteklassen wordt het gemiddelde gewicht bepaald en bijgehouden welk deel (in kg) van hun deelquotum door hen is gevangen. Tot 1 januari 2017 (=seizoen 2016-2017) waren er 4 klassen. Vanaf 1 januari 2017 is dit teruggebracht tot 3 klassen, omdat toen de maximummaat van snoekbaars van 70 cm is ingesteld.

Klassen tot 1 januari 2017		
Klasse 1	0,75 kg	42-50 cm
Klasse 2	1,5 kg	51-60 cm
Klasse 3	3 kg	61-80 cm
Klasse 4	6 kg	>80cm

Klassen vanaf 1 januari 2017		
Klasse 1	0,75 kg	42-50 cm
Klasse 2	1,5 kg	51-60 cm
Klasse 3	2,5 kg	61-70 cm

In tabel 2 zijn de door de beroepsvissers van de Friese Boezem totaal gevangen aantallen en percentages per lengteklasse per seizoen weergegeven. Grafiek 5 laat de percentages per klasse zien, waarbij weer moet worden opgemerkt dat m.i.v. 2017 de maximummaat van 70 cm is ingesteld en klasse 4 daardoor is verdwenen en klasse 3 daardoor is verkleind. Ook is met ingang van 2016-2017 de dobbervisserij – waar voornamelijk grote snoekbaars mee werd gevangen – beëindigd. Dit laatste punt is zichtbaar met een fors lager aandeel snoekbaars in klasse 3 van 2015-2016 naar 2016-2017.

Op een paar kleine uitzonderingen na, bestaat de vangst van snoekbaars jaarlijks voor >50% uit vissen groter dan 50 cm. In een zwaar beviste of overbeviste situatie zie je normaal gesproken een afname van de gemiddelde vangstlengte tot ongeveer de minimummaat of de maat waarop onttrekking met het betreffende vistuig plaatsvindt. Dat lijkt in de Friese situatie zeker niet het geval te zijn. Het lijkt er de afgelopen jaren eerder op dat er meer grotere snoekbaars wordt gevangen. Al moeten daar geen harde conclusies uit worden getrokken. Over de gehele periode fluctueren de vangsten in de verschillende lengteklassen behoorlijk. Het lijken meer golfbewegingen dan duidelijke trends.

Grafiek 5: Gevangen snoekbaarzen in de verschillende lengteklassen door beroepsvissers van 2006 t/m 2024.

Tabel 2: Aantallen en percentages snoekbaarzen per vangstklasse van 2006 t/m 2024.

Seizoen	Aantal kl 1	Aantal kl 2	Aantal kl 3	Aantal kl 4	Totaal	% kl 1	% kl 2	% kl 3	% kl 4
2006-2007	4101	2201	1432	110	7.844	52%	28%	18%	1%
2007-2008	2460	2241	1383	131	6.215	40%	36%	22%	2%
2008-2009	2192	2382	1733	208	6.515	34%	37%	27%	3%
2009-2010	1616	2025	1735	182	5.558	29%	36%	31%	3%
2010-2011	1458	1489	1200	136	4.283	34%	35%	28%	3%
2011-2012	2637	2028	1289	102	6.056	44%	33%	21%	2%
2012-2013	1964	1807	1098	115	4.984	39%	36%	22%	2%
2013-2014	1530	2005	1469	138	5.142	30%	39%	29%	3%
2014-2015	2527	1789	1578	187	6.081	42%	29%	26%	3%
2015-2016	1637	1299	1101	67	4.104	40%	32%	27%	2%
2016-2017	1817	1801	788	53	4.459	41%	40%	18%	1%
2017-2018	1696	1015	625		3.336	51%	30%	19%	0%
2018-2019	3255	2233	931		6.419	51%	35%	15%	0%
2019-2020	2605	2315	1129		6.049	43%	38%	19%	0%
2020-2021	2055	1916	1053		5.024	41%	38%	21%	0%
2021-2022	1674	2317	1100		5.091	33%	46%	22%	0%
2022-2023	2224	1663	1343		5.230	43%	32%	26%	0%
2023-2024	1564	1912	1248		4.724	33%	40%	26%	0%

Vangsten sportvisserij

Het meest recente onderzoek naar de onttrekking van snoekbaars door sportvisserij in Friesland dateert uit 2013. In dat jaar is middels vliegtuigtellingen en veldenquêtes onderzoek gedaan naar het sportvisserijgebruik van (een deel van) de boezem. De onttrekking van snoekbaars door sportvisserij is geschat op circa 0,89 kg/ha, ofwel circa 12,5 ton voor de totale Friese Boezem.

Stroperij

Van de illegale onttrekking van snoekbaars is geen actuele en nauwkeurige schatting te maken.

Beoordeling onttrekking

In onbeviste wateren zijn de productie en natuurlijke sterfte van vis min of meer in evenwicht. Door vis te onttrekken wordt de vis gemiddeld jonger, neemt de productie toe en kan deze productie worden afgeroomd zonder dat een vissoort verdwijnt. Daarbij geldt hoe jonger een vis, hoe groter de relatieve groei is. Met het model vanuit "Vissen met Verstand" (2003) kan de duurzaam oogstbare productie (DOP) worden berekend. Dit model is gebaseerd op de productie en biomassa en de verhouding daartussen voor verschillende vissoorten (P/B-ratio). Zo heeft snoekbaars van 42-60 cm heeft een P/B-ratio van 0,20 tot 0,45 en snoekbaars >60 cm heeft een P/B-ratio van 0,10 tot 0,20. Snoekbaars tot 60 cm groeit namelijk relatief gezien een stuk sneller dan snoekbaars groter dan 60 cm.

Afhankelijk van het streefbeeld van de visrechtgebende partijen, kan een keuze worden gemaakt over welk deel van het bestand (biomassa) duurzaam mag worden geoogst. Een lager gekozen ratio zorgt voor een lagere DOP, waardoor het aandeel grote snoekbaars groter zal zijn dan wanneer voor een hoger ratio wordt gekozen.

Het overgrote deel van de Friese Boezem kan worden getypeerd als een blankvoorn-brasem viswatertype. De productie van een dergelijk viswatertype is gesteld op 75%.

Beoordeling

In tabel 3 is de productie van snoekbaars in de Friese Boezemmeren in 2018 en 2021-2023 berekend. Hierbij is uitgegaan van een totaal oppervlak van 10.940 ha (waarvan 5.946 ha in 2018 is bemonsterd), een productieniveau van 75% en een gemiddelde biomassa snoekbaars groter dan 40 cm van 25,3 kg/ha. Voor de minimale productie is gerekend met een P/B-ratio van 0,10 (laagste ratio voor snoekbaars >60 cm) en bij de maximale productie met een P/B-ratio van 0,45

(hoogste ratio voor snoekbaars van 42-60 cm). Bij de geschatte productie is uitgegaan van een P/B-ratio van 0,30. Bij de berekening van 2021-2023 is uitgegaan van dezelfde voorwaarden als in 2018, maar dan enkel voor de het gewogen gemiddelde in die jaren bemonsterde wateren (4.953 ha water bemonsterd, 14,3 kg/ha voor snoekbaars >40 cm). In 2021-2023 zijn veel minder wateren bemonsterd dan in andere jaren. Daarom zijn deze jaren samengevoegd om een meer betrouwbare schatting te kunnen maken. *Gegevens van 2023 gebaseerd op een tijdelijke aanname.*

Tabel 3: Berekening productie van snoekbaars in de Friese Boezemmeren in 2018 en 2021-2023.

	Minimale productie (kg)	Maximale productie (kg)	Geschatte productie (kg)
2018	20.759	93.414	62.276
2021, 2022, 2023	19.036	85.660	57.107

In 2018 bedroeg de geschatte productie 62.276 kg. De geschatte productie voor de periode 2021-2023 was iets lager met 57.107 kg. Met een beroepsmatige onttrekking van de afgelopen 4 jaar tussen de grofweg 7 en 7,5 ton en een geschatte onttrekking door sportvissers van 12,5 ton (2013), zit de legale onttrekking van ongeveer 19,5-20 ton ruim – bijna een factor 3 – onder de geschatte productie. De onttrekking door beroep en sport samen zit op het niveau van de minimale productie.

De minimale productie is hierbij nog zeer voorzichtig ingeschat met een P/B van 0,1. De afgelopen 18 jaar bestaat de vangst van snoekbaars voor 29 tot 52% uit snoekbaars van 42 t/m 50 cm (tabel 2) met een gemiddelde van ongeveer 40%. Voor deze groep geldt een minimale P/B van 0,2. Rekenend met een minimale P/B van 0,2 voor snoekbaarzen t/m 50 cm en een minimale P/B van 0,1 voor snoekbaarzen groter dan 50 cm, komt de minimale productie in de periode 2021-2023 uit op 26,6 ton voor alleen de Friese Boezemmeren.

Belangrijk is om daarnaast ook te kijken naar de lengteverdeling van de snoekbaars in de Friese Boezem. Grafieken 5 en 7 en tabel 2 laten zien dat er geen tekenen zijn van het ontbreken van grote exemplaren en/of bepaalde (grotere) lengteklassen. De laatste paar jaar lijkt het er eerder op dat er meer grote(re) snoekbaars (tot 70 cm, daarboven wordt niet geregistreerd) wordt aangetroffen. Van overmatige onttrekking van snoekbaars lijkt op basis van de beschikbare gegevens geen sprake.

De stabiele vangsten vanaf 2020 (tussen 7 en 7,5 ton, 70 tot 75% van het quotum) zijn positief te noemen. Dit duidt op een stabiel snoekbaarsbestand waarbij geen overbevissing plaatsvindt, er van uitgaande dat de vangstinspanning (het aantal fuiknachten) vrij constant is gebleven.

Conclusies en aanbevelingen

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat:

- De totale biomassa (kg/ha) vis in de Friese Boezem de afgelopen twintig jaar vrij stabiel is gebleven rond de 200 tot 300 kg/ha gemiddeld;
- De aangetroffen biomassa (kg/ha) snoekbaars in de Friese Boezem de laatste tien jaar behoorlijk fluctueert;
- Sinds 2019 jaarlijks relatief weinig wateren van de Friese Boezem zijn bemonsterd en dat het daarom lastig is een volledig beeld van de vis- en snoekbaarsstand in de Friese Boezem te krijgen;
- De snoekbaarsvangsten door beroepsvissers na een flinke dip in 2015-2018 sterk zijn gestegen en laatste jaren stabiel zijn gebleven tussen de grofweg 7 en 7,5 ton;
- Van het toegestane quotum is de laatste vier jaar 70 tot 75% gevangen;
- Het laatste seizoen slechts één beroepsvissers meer dan 90% van het deelquotum ving. Het aantal beroepsvissers dat jaarlijks minder dan 60% van hun deelquotum vangt jaarlijks afneemt;
- De snoekbaarsvangsten van beroepsvissers en de aangetroffen verdeling over lengteklassen geen tekenen vertonen van een overmatig bevestig bestand.

De beschikbare data maakt het lastig om harde conclusies te trekken over de snoekbaarsstand en de mogelijkheden om snoekbaars te onttrekken uit de Friese Boezem. In 2018 was een duidelijke toename van de visstand en vooral snoekbaarsstand zichtbaar. Omdat daarna jaarlijks enkele wateren bemonsterd zijn, ipv eens per drie jaar meerdere wateren, is niet goed te zeggen hoe de visstand en de snoekbaarsstand zich daarna hebben ontwikkeld. Wel is duidelijk dat de huidige niveaus van onttrekking weinig tot geen effect lijken te hebben op de vangsten voor het jaar

daarna en de lengtesamenstelling van de vangsten. Verlaging van het quotum lijkt dan ook niet aan de orde en wordt ook niet geadviseerd.

Verhoging van het quotum lijkt ook niet aan de orde, gezien de beperkte beschikbaarheid van data en omdat het quotum nooit wordt vol gevestigd. Sinds 2020 wordt jaarlijks 25-30% minder dan het beschikbare quotum gevangen.

Het is wenselijk dat er meer gegevens beschikbaar komen om een goede beoordeling te maken van de onttrekking van snoekbaars in de Friese Boezem. Geadviseerd wordt dan ook om in breder (VBC) verband samen met beroepsvissers en Wetterskip Fryslân te bekijken welke mogelijkheden er zijn om de juiste gegevens boven water te krijgen. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan:

- Naast de bijvangst van snoekbaars ook de inspanning (aantal fuiknachten) registreren om een beter beeld van vangst per inspanning (Catch per Unit of Effort, CpUE) door de jaren heen te verkrijgen;
- Lengtes van snoekbaars te registreren, om uitgebreide lengte-frequentiegegevens te verzamelen door de jaren heen. Dit kan bijvoorbeeld door beroepsvissers of sportvissers (door vrijwilligers, bij wedstrijden of door visgidsen?);
- Beroepsvissers niet alleen de geogste snoekbaarzen laten registreren, maar ook het aantal terug gezette snoekbaarzen >70 cm;
- Een nieuwe schatting maken van de onttrekking van snoekbaars door sportvissers;
- Een nieuwe schatting maken van de illegale onttrekking/stroperij;
- Afstemmen KRW monitoring. Uiteraard is het doel van de KRW monitoring om de onderzoeken in hoeverre de gestelde KRW doelen zijn verwezenlijkt. Echter kan de visstandmonitoring ook goed gebruikt worden voor doelen van andere partijen, zoals sport- en beroepsvisserij. De KRW monitoring geeft inzicht in de visstand en in meerjarige trends in de visstand. Het afstemmen van de monitoringsfrequentie, -interval en het eventueel detecteren en selecteren van "gemiddelde"/"representatieve" wateren voor de gehele Friese Boezem, kan mogelijk sport- en beroepsvisserij helpen bij hun doelen, zoals het vaststellen van het juiste duurzame quotum voor de bijvangstregeling.

Vooraf de eerste drie punten zijn voor sport- en beroepsvisserij relevant om zelf meer grip op de ontwikkelingen in de snoekbaarsstand te houden. Wanneer hier beter inzicht in ontstaat, is periodieke bijstelling van het quotum (ook naar boven) een stuk 'veiliger' toe te passen. Als blijkt dat het aantal snoekbaarzen per fuiknacht bijvoorbeeld een duidelijke stijging laat zien, is het een duidelijke indicatie dat het snoekbaarsbestand toe is genomen en een hogere onttrekking/hoger quotum mogelijk is.

Advies aan Sportvisserij Fryslân

Geadviseerd wordt om de bijvangstregeling onder de huidige voorwaarden met een gelijkblijvend quotum van 10.000 kg snoekbaars per jaar voor de komende drie seizoenen vaststellen. Daarnaast wordt geadviseerd om samen met de beroepsvisserij meer gegevens van snoekbaars – zoals de lengteverdeling en aantal gevangen vissen >70 cm – bij te houden.